

Αθήνα, 19/6/2012

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Θέμα: Σχετικά με προβλήματα των δικαστικών υπαλλήλων Θεσσαλονίκης τα οποία χρήζουν επιτέλους απάντηση εκ μέρους του Υπουργείου

Με την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 3479/26-10-2012 ερώτησή μας προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θέσαμε υπόψη του Υπουργού τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δικαστικοί υπάλληλοι στην Θεσσαλονίκη, τα οποία απαιτούν επιτακτικά από την Πολιτεία αποτελεσματικές λύσεις, ιδιαίτερα δεδομένης της άμεσης θέσης σε ισχύ του Νόμου 4077/2012 με βάση τον οποίο αναμένονταν έντονες μεταβολές στην λειτουργία των ειρηνοδικείων από τον Μάρτιο του 2013. Δυστυχώς, η ημερομηνία αυτή παρήλθε εδώ και περισσότερο από τρεις μήνες, ωστόσο ο Υπουργός δεν έχει ενδιαφερθεί να δώσει καμία απολύτως απάντηση στα ερωτήματα που του θέσαμε. Επομένως, επανερχόμαστε, καταθέτοντας εκ νέου την ίδια ερώτηση, μιας και τα προβλήματα παραμένουν στο σύνολό τους και ελπίζουμε αυτήν την φορά το Υπουργείο να δείξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον, τόσο για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, όσο και για τις πραγματικές συνθήκες με τις οποίες εργάζονται οι υπάλληλοι στα δικαστήρια της Θεσσαλονίκης.

Σοβαρά προβλήματα έχουν προκύψει τον τελευταίο ενάμιση χρόνο στις Δικαστικές Υπηρεσίες της Θεσσαλονίκης τόσο λόγω συσσώρευσης χρόνιων ελλείψεων στις υπηρεσίες και τις υλικοτεχνικές υποδομές όσο και λόγω νέων νομοθετικών αλλαγών στην λειτουργία του Δικαστικού έργου, αλλά και λόγω επιπτώσεων της μνημονιακής πολιτικής. Τα προβλήματα αυτά παράγουν ιδιαίτερα δυσχερείς συνθήκες γύρω από την εκτέλεση της εργασίας των δικαστικών υπαλλήλων, πράγμα που έχει ως άμεση συνέπεια και την προβληματική λειτουργία του έργου της Δικαιοσύνης συνολικά. Όπως αναφέρεται σε πρόσφατο υπόμνημα που απέστειλε προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης ο Σύλλογος Δικαστικών Υπαλλήλων Θεσσαλονίκης, ο οποίος τον τελευταίο καιρό έχει προχωρήσει σε κινητοποιήσεις, με κλείσιμο του Δικαστικού Μεγάρου και στάσεις εργασίας, «η απονομή της Δικαιοσύνης στις δικαστικές υπηρεσίες της πόλης μας είναι σε οριακό σημείο».

Στο Πρωτοδικείο, οι προβλεπόμενες οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων είναι 279. Από αυτές, είναι αυτήν την στιγμή καλυμμένες μονάχα οι 191. Ωστόσο, προκειμένου να γίνει αντιληπτή η κατάσταση σχετικά με την καθημερινή εκτέλεση του δικαστικού έργου είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη και οι διάφορες περιπτώσεις που δημιουργούν κενά αναγκών, όπως αποσπάσεις υπαλλήλων ή μακροχρόνιες άδειες, οι οποίες φτάνουν τον αριθμό των 20 ατόμων. Δηλαδή, **το σύνολο των κενών θέσεων, στην πράξη, ανέρχεται στα 111 άτομα**. Ας προστεθεί, ακόμη, ότι ήδη έχουν κατατεθεί 5 αιτήσεις μετάταξης, μία αίτηση παραίτησης και 3 συνταξιοδότησης, οι οποίες θα αφήσουν επιπλέον κενές οργανικές θέσεις που, φυσικά, δεν αναμένεται να καλυφθούν άμεσα.

Είναι προφανής η κατάσταση που έχει προκύψει. Οι συνθήκες εργασίας χαρακτηρίζονται από μια επίπονη εντατικοποίηση, φυσικό παρεπόμενο του γεγονότος ότι ο φόρτος εργασίας που θα έπρεπε να εκτελείται από πάνω από εκατό ανθρώπους κατανέμεται αντίστοιχα στους υπόλοιπους.

Όλα τα παραπάνω λαμβάνουν νέες, περαιτέρω προεκτάσεις με την ψήφιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4055/2012 «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής», όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από τον ν. 4077/2012, ο οποίος μετέθεσε την έναρξη ισχύος τους κατά την 1/3/2013. Συγκεκριμένα, τα άρθρα 1,4,5,17 και 20 του πρώτου Νόμου προβλέπουν την μεταφορά δικαστικής ύλης αρμοδιότητος πρωτοδικείων στα ειρηνοδικεία, ενώ ο δεύτερος μεταθέτει την ημερομηνία της μεταφοράς προς διευκόλυνση της προετοιμασίας των τελευταίων ώστε να ανταποκριθούν στην νέα ύλη που καλούνται να αναλάβουν. Πρακτικά, αυτό θα σημάνει την μεταφορά ενός τεράστιου όγκου υποθέσεων προς τα ειρηνοδικεία. Ενώ η λογική να δοθεί χρόνος προετοιμασίας, που βρίσκεται πίσω από την μεταφορά της αρχικά προγραμματισμένης ημερομηνίας, είναι κατανοητή, γεννάται, ωστόσο, το εύλογο ερώτημα ποια μέριμνα έχει ληφθεί από το Υπουργείο για να γίνει αυτή η προετοιμασία.

Στο Ειρηνοδικείο της Θεσσαλονίκης προβλέπονται αυτήν την στιγμή 61 οργανικές θέσεις γραμματέων, 2 οργανικές θέσεις δακτυλογράφων και 5 οργανικές θέσεις δικαστικών επιμελητών. Από αυτές είναι καλυμμένες οι 42 θέσεις γραμματέων και μια θέση δικαστικού επιμελητή, δηλαδή υπάρχουν **25 κενές οργανικές θέσεις στην Γραμματεία** (επιπλέον κενά προκύπτουν και από μια άδεια κυήσεως και μια επικείμενη συνταξιοδότηση). Είναι, δε, ήδη προβληματική η αναντιστοιχία μεταξύ του αριθμού των Ειρηνοδικών (54) και αυτού των υπηρετούντων δικαστικών υπαλλήλων η οποία υφίσταται, πριν καν την επικείμενη μεταφορά αρμοδιοτήτων από το Πρωτοδικείο που θα αυξήσει τον όγκο εργασίας και θα εντατικοποιήσει τους ρυθμούς. Το πρόβλημα των άμεσων ελλείψεων προσωπικού, ενισχύεται και έμμεσα. Αφενός η έλλειψη χώρων είναι ένα ζήτημα που ταλαιπωρεί το Δικαστικό Μέγαρο στο σύνολό του, αφετέρου το Τμήμα Μηχανοργάνωσης – ζωτικής σημασίας, ειδικά εν όψει της περαιτέρω αύξησης της δικαστικής ύλης – έχει ανάγκη από ειδικευμένο προσωπικό, ενώ αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει ούτε ένας υπάλληλος με γνώσεις πληροφορικής. Όσο για την λειτουργία της υπηρεσίας που προκύπτει από την υπερβολική αυτή έλλειψη προσωπικού, αποκαλυπτικό είναι το παράδειγμα των **υποθέσεων που αφορούν τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, οι οποίες πήραν δικάσιμο για το 2017(!)**. Είναι άλλο ένα παράδειγμα των συνεπειών της κατάρρευσης των δημόσιων δομών, μέσω των πολιτικών των Μνημονίων, που δημιουργούν απελπιστικές καταστάσεις για τους πολίτες.

Ως εκ τούτου, με βάση τα σημερινά δεδομένα, η κατάσταση που δημιουργήθηκε από την 1 Μαρτίου του 2013, όταν μπήκε σε ισχύ η μεταφορά των νέων αρμοδιοτήτων, είναι πλήρως ανορθολογική τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για την πορεία των δικαστικών υποθέσεων. Κι όμως, πριν αρκετούς μήνες το Ειρηνοδικείο έλαβε έγγραφο (υπ' αριθμόν 26890/16-3-12) του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το οποίο ζητούσε να στις 16-9-2012 (αρχική ημερομηνία μεταφοράς των αρμοδιοτήτων του Πρωτοδικείου βάση του ν.4055) να είναι με κάθε τρόπο έτοιμο ώστε να λειτουργήσει ομαλά. Είναι προφανές ότι, με βάση την συνέχιση των προβλημάτων και μετά το πέρας αυτής της ημερομηνίας, οι συστάσεις του Υπουργείου προς το Ειρηνοδικείο και τους υπαλλήλους φαντάζουν σχεδόν ειρωνικές.

Θα πρέπει εδώ να γίνει μια παρένθεση ώστε να σημειωθεί ότι τα προβλήματα που προκύπτουν από την μεταφορά αρμοδιοτήτων στα ειρηνοδικεία των περιφερειών είναι ακόμη μεγαλύτερα και πιο επιτακτικά, σε βαθμό που δεν μπορούν καν να αναφερθούν στα

πλαίσια μιας ερώτησης. Ενδεικτικά μόνο, αναφέρουμε ότι στο ειρηνοδικείο Λαγκαδά αυτήν την στιγμή υπηρετεί ένας υπάλληλος, από πέντε που εργάζονταν στο παρελθόν και ένας επιμελητής. Με τις συγχωνεύσεις των ενοποιούμενων περιφερειών οι αρμοδιότητες από το ειρηνοδικείο Σοχού, στο οποίο δεν υπάρχει κανένας υπάλληλος, μεταβιβάζονται στην έδρα, δηλαδή το Λαγκαδά. Το πρακτικό αποτέλεσμα είναι ότι γίνεται μια ονομαστική συγχώνευση, μεταβιβάζεται μόνο η δικαστική ύλη και μένει ένας μονάχα υπάλληλος σε επίπεδο περιφέρειας.

Πέρα από τα παραπάνω, υπάρχει ένας αριθμός υλικοτεχνικών κυρίως προβλημάτων, τα οποία αυξάνονται σωρευτικά χωρίς να έχει γίνει καμία ενέργεια για την αντιμετώπισή τους, για τα οποία το Υπουργείο έχει, ωστόσο, πλήρη ενημέρωση από σχετικό υπόμνημα που έχει αποσταλεί από τον Σύλλογο των δικαστικών υπαλλήλων Θεσσαλονίκης. Υπάρχουν υλικές φθορές του κτηρίου, λόγω χρόνου αλλά και εξαιτίας του τρομοκρατικού χτυπήματος που δέχτηκε τον Μάιο του 2010, οι εργασίες αποκατάστασης των οποίων, αν και έχουν ξεκινήσει, δεν έχουν ολοκληρωθεί λόγω έλλειψης κονδυλίων. Ελαιοχρωματισμός του κτηρίου δεν έχει γίνει για περισσότερο από δέκα πέντε έτη.

Οι υπάρχοντες χώροι είναι ανεπαρκείς, πράγμα που ακόμα κι αν προσληφθεί μέρος μόνο από το αναγκαίο προσωπικό θα δημιουργήσει άμεσο αδιέξοδο. Όλες οι Υπηρεσίες που στεγάζονται στο Μέγαρο έχουν άμεσο πρόβλημα έλλειψης χώρων εργασίας, που αναγκαστικά αντιμετωπίζεται αυτήν την στιγμή με την προσωρινή κατασκευή χώρων ελαφράς κατασκευής, εσωτερικά του κτηρίου. Έτσι έχουν αποκλειστεί τα άκρα των διαδρόμων, ο εξαερισμός και ο φωτισμός των χώρων κλπ. Πέρα από την εικόνα τριτοκοσμικής «παραγκούπολης» που έχει καταλήξει να παρουσιάζει το εσωτερικό του Δικαστικού Μεγάρου, προκειμένου να καλυφθούν οι απολύτως αναγκαίες κενές θέσεις των υπηρεσιών θα χρειαστεί να επιλυθεί και το πρόβλημα των χώρων. Άλλωστε, η έλλειψη δεν αφορά μόνο τους χώρους γραφείου. Ο υπόγειος χώρος στάθμευσης έχει συρρικνωθεί σημαντικά, ενώ και οι χώροι ακροατηρίων είναι ανεπαρκείς προκειμένου να καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες διεκπεραίωσης του συσσωρευμένου όγκου δικαστικών υποθέσεων σε πραγματικά εύλογο διάστημα.

Τέλος, αν και τα προβλήματα των κενών οργανικών θέσεων έχουν ήδη εκτεθεί αναλυτικά, χρήσιμο είναι να σημειώσουμε ότι το σύνολο των κενών θέσεων με βάση το ισχύον οργανόγραμμα ξεπερνάει το ποσοστό του 30%. Οι δε ελλείψεις εξειδικευμένου προσωπικού για μια σειρά αναγκών που εμφανίζονται (προγραμματισμός, μηχανοργάνωση, τεχνική υποστήριξη δικτύων, ηχοληψία, απομαγνητοφώνηση κλπ) είναι από τις πιο επιτακτικές, ειδικά προκειμένου για την δημιουργία μιας, απαραίτητης πλέον, κεντρικής υπηρεσίας μηχανοργάνωσης του Δικαστικού Μεγάρου.

Επειδή, οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των δικαστικών υπαλλήλων έχουν γίνει ήδη εξαιρετικά δυσμενείς, ως άμεσο αποτέλεσμα των μνημονιακών πολιτικών που έχουν επιβάλλει μεγάλες περικοπές στους μισθούς τους.

Επειδή, μέσα σε αυτές τις συνθήκες η καθημερινή εργασία τους επιβαρύνεται ακόμη πιο έντονα, εντατικοποιείται στο έπακρο, ως έμμεσο αποτέλεσμα των ίδιων πολιτικών λόγω, τόσο των μαζικών αποχωρήσεων που δεν καλύπτονται από αντίστοιχες προσλήψεις, όσο και της έντασης του όγκου των δικαστικών υποθέσεων.

Επειδή, στην Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών του σχεδίου νόμου «Μετάθεση χρόνου έναρξης ισχύος των διατάξεων του ν. 4055/2012» ορίζει ως στόχο της ρύθμισης να δοθεί ο αναγκαίος χρόνος στα ειρηνοδικεία «για την κατάλληλη προετοιμασία τους τόσο από άποψη υλικοτεχνικής υποδομής όσο και από άποψη επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού τους εν όψη των αυξημένων αναγκών». Επίσης, από την άποψη των κοινωνικών συνεπειών προσδιορίζει ότι «η επαρκής και κατάλληλη προετοιμασία των

ειρηνοδικείων της χώρας στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την 1η Μαρτίου του 2013 θα διασφαλίσει την πλήρη ετοιμότητά τους σε επίπεδο υποδομής αλλά και ανθρώπινου δυναμικού, ώστε η σκοπούμενη και αναγκαία μεταφορά ύλης από τα υπερφορτωμένα μονομελή πρωτοδικεία να συντελεστεί με ομαλό και ασφαλή τρόπο».

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Υπήρξε ποτέ οποιοσδήποτε σχεδιασμός, όσον αφορά τις ευθύνες και τον ρόλο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, για προετοιμασία των ειρηνοδικείων προκειμένου να αναλάβουν με «ομαλό και ασφαλή τρόπο» την μεταφορά της δικαστικής ύλης που προβλέπεται από τους δύο Νόμους; Αν ναι ποια είναι αυτή; Τι περιλαμβάνει σχετικά με το απαραίτητο προσωπικό των ειρηνοδικείων;
2. Για ποιον λόγο υπάρχουν τόσο μεγάλα κενά οργανικών θέσεων στα Δικαστήρια της Θεσσαλονίκης; Θα καταρτιστεί νέο οργανόγραμμα λαμβάνοντας υπ' όψη τις πραγματικές ανάγκες και θα καλυφθεί με τις ανάλογες προσλήψεις του απαραίτητου προσωπικού;
3. Εντάσσεται στις προθέσεις του Υπουργείου η ανέγερση νέου Δικαστικού Μεγάρου στη Θεσσαλονίκη, την ανάγκη του οποίου έχουν επισημάνει πολλαπλές φορές τα τελευταία είκοσι χρόνια οι υπάλληλοι ενώ οι αποφάσεις από την πλευρά της Πολιτείας μετατίθενται διαρκώς;
4. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την αποπεράτωση των εκτελούμενων εργασιών στο κτίριο (αντικατάσταση των παρωχημένης τεχνολογίας κουφωμάτων αλουμινίου, επισκευή του πληγέντος από το χτύπημα του 2010 τμήματος του κτηρίου);
5. Υπάρχει πρόβλεψη για την καθιέρωση της φωνοληψίας σε όλα τα δικαστήρια, όπως ορίζεται από τον ν. 4055/2011;

Η ερωτώσα βουλευτής

Χαραλαμπίδου Δέσποινα